

Ergonomická laboratoř
Ing. Petr Gaďourek, Ing. Tomáš Lebeda
GETA Centrum s.r.o.
Nad Spádem 9/206
147 00 Praha 4
telefon: 271 731 264
e-mail: ergonomie@getacentrum.cz
www.getacentrum.cz

Biomechanické metody k hodnocení zátěže bederní páteře s využitím programu Tecnomatix Classic Jack

Lower Back Analysis Static Strength Prediction

Tecnomatix Classic Jack

Software je universální nástroj pro hodnocení vlivu pracovního prostředí na pracovníka. Umožňuje v počítači vytvořit 3D model pracovního prostředí, 3D model pracovníka a 3D model pracovní činnosti. Simuluje jejich vzájemné vazby s ohledem na ergonomii, efektivitu práce a fyzickou zátěž pracovníka.

Je především určen k posuzování vhodnosti pracovního prostředí, jak z hlediska možnosti optimalizace pracovního výkonu, tak i z hlediska ochrany zdraví pracovníků, únavy a bezpečnosti práce.

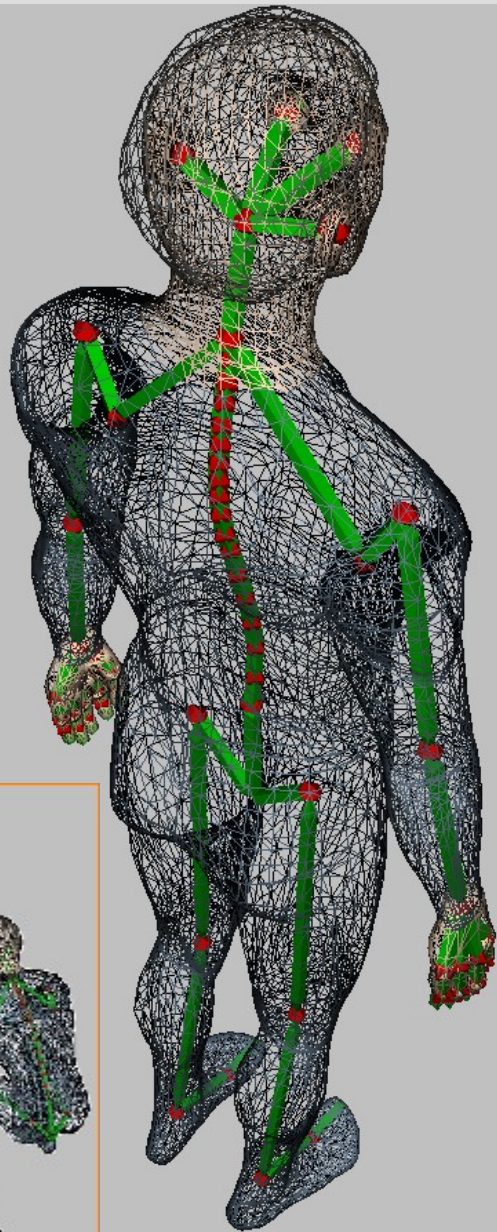
Postup činností:

- ▶ Provedení přesné 3D simulace reálného pracovního prostředí (pracovního místa).
- ▶ Provedení animace pracovních činností jednotlivých pracovníků, případně u jednodušších analýz lze pracovat pouze se statickými polohami.
- ▶ Provedení ergonomických analýz.

Biomechanický model člověk

71 segmentů
69 kloubů, 135 stupňů volnosti

Antropometrické studie

percentil / pohlaví, výška, hmotnost
poměr pasu k bokům

Anthropometric Scaling

Human: human2

Stature: 163.0 cm   Weight: 63.0 kg

Database: ANSUR

Stature options:
 Custom
 Regress from Weight
 Percentile

Percentile options:
 99th
 95th
 50th
 05th
 01st

Database list:
 ANSUR
 ASIAN_INDIAN_NID97
 CDN_LF_97
 CHINESE
 GERMAN
 NA_AUTO
 NHANES

Waist to Hip Ratio: 0.7400

Stature: 175.5
 Abdominal Dep.: 21.4
 Ankle Hgt: 16.9
 Acromion Height: 145.3
 Arm Length: 78.9
 Biacromial Br.: 39.7
 Bistoid Br.: 47.1
 Buttock-Knee: 69.9
 Elbow Rest Hgt: 23.1
 Elbow-Fingertip: 47.4
 Foot Length: 10.1
 Foot Breadth: 27.0
 Hand Breadth: 9.4
 Hand Length: 19.0
 Head Breadth: 15.2
 Head Height: 22.6
 Head Length: 19.7

Gender: Female Male

Hip Breadth: 33.6
 Interpupil Dist: 6.5
 Shoulder-Elbow: 38.0
 Sitting Acromial: 61.2
 Sitting Eye: 78.9
 Sitting Hgt: 61.4
 Sit Knee Hgt: 56.8
 Thigh Clearance: 18.7
 Thumbtip Reach: 84.7

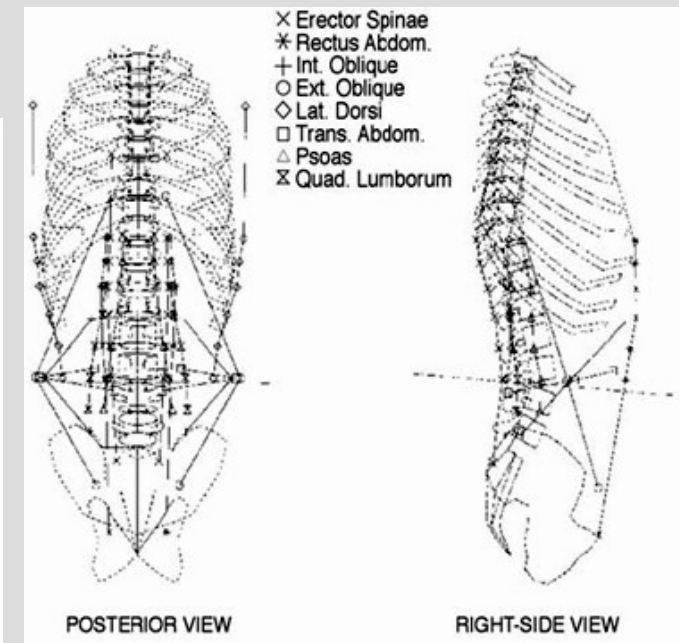
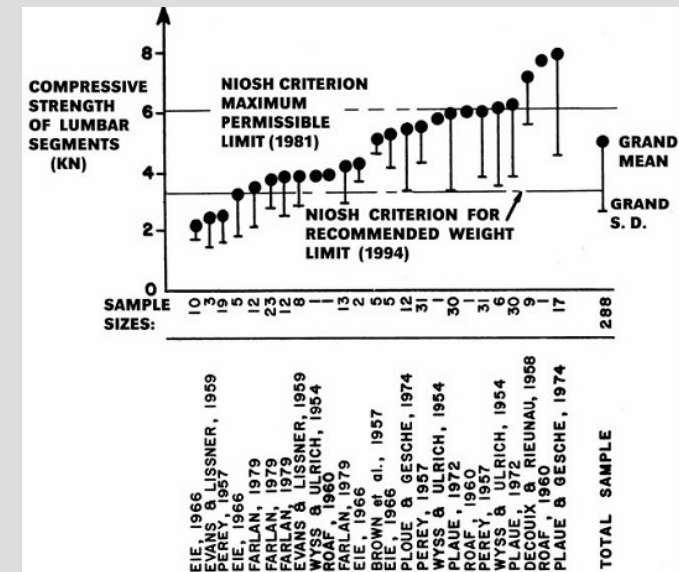
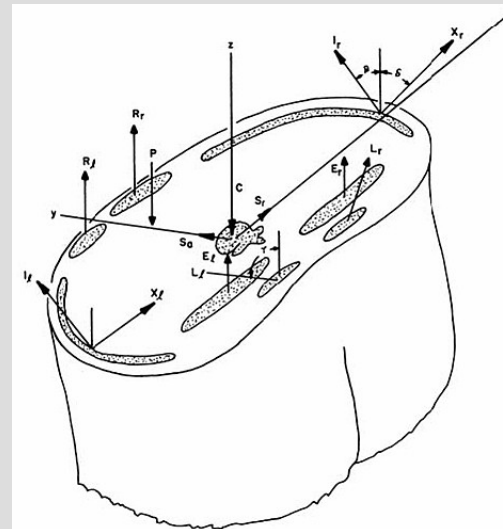
Lower Back Analysis

Řada studií prokázala, že tlaková síla v páteři má významný vliv na poranění zad a bolest v bederní páteři (Low back pain).

Institutu NIOSH doporučuje limit 3400N a maximální kritický limit 6400N.

Byl vytvořen geometrický model trupu, tak aby bylo možné hodnotit i asymetrické zatížení (např. sílu v jedné paži, natočení trupu, úklon do strany atd.) V úvahu byla vzata řada svalů trupu a pasivní reakce tkáně.

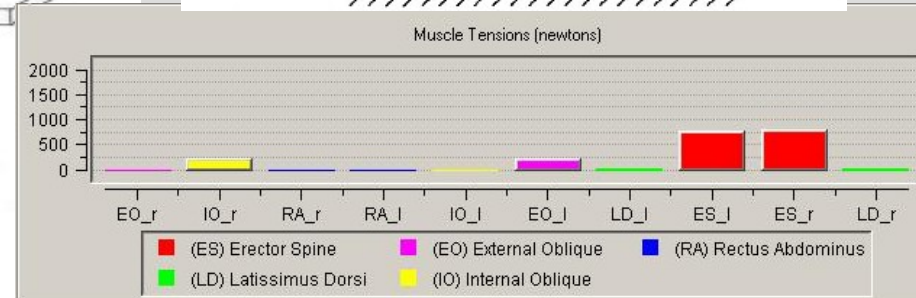
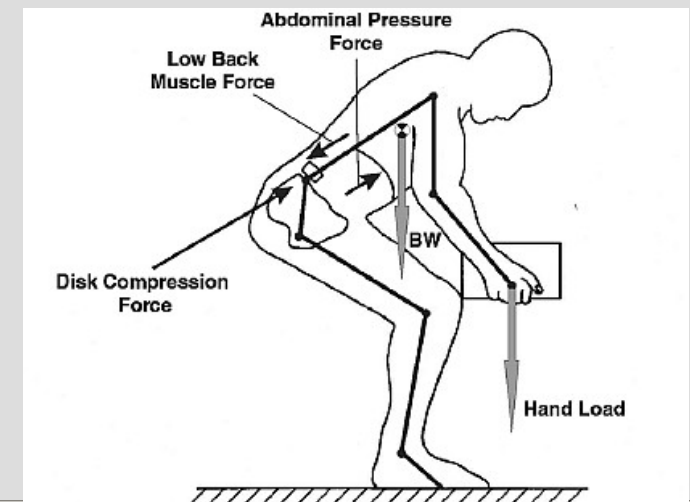
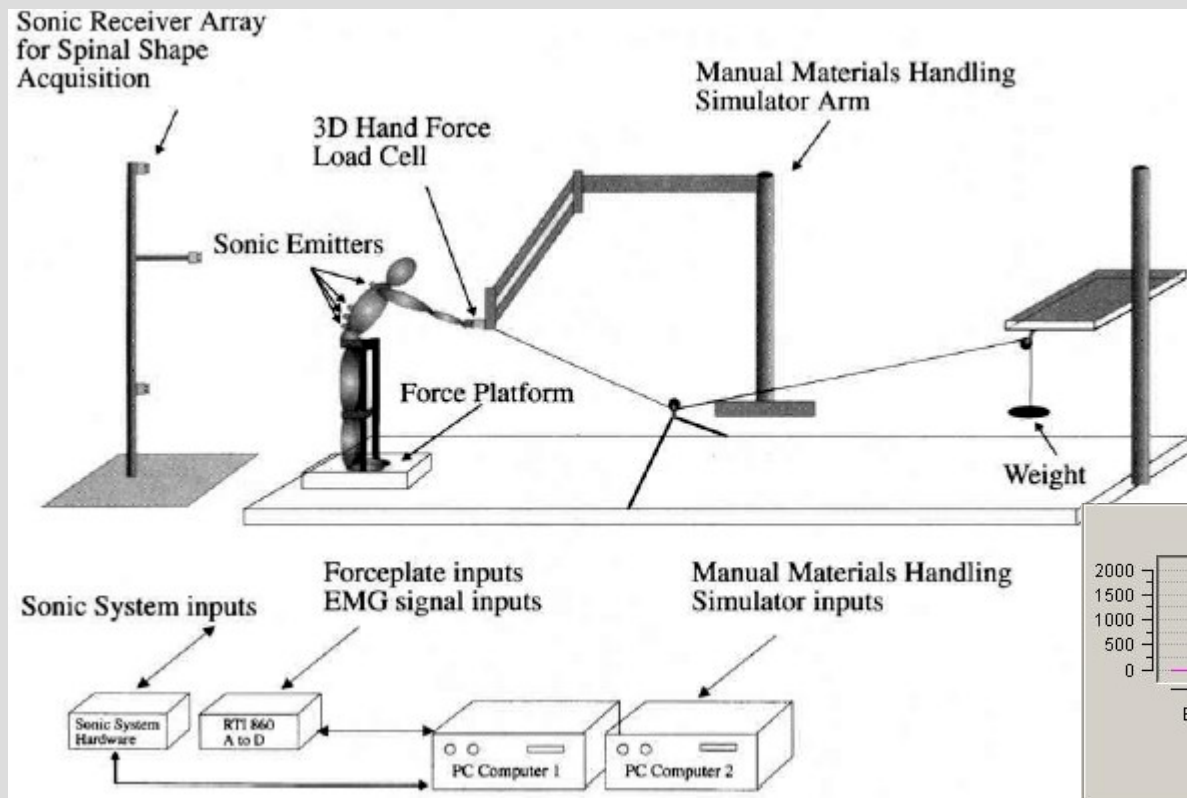
Nejdůležitější prediktor zatížení bederní páteře je reakční síla svalů, která je nutná pro stabilizaci páteře při vystavení vnějším silovým momentům.

Lower Back Analysis

Biomechanického modelu bederní páteře byl validován elektromyografií. Hodnoceny byly reakce svalů pracovníků vykonávající řízené úsilí trupu (Hughes et al).

Byla zkoumána odezva vybraných bederních, a pánevních svalů na zátěž v bederní oblasti zad a pánve. Zkušební osoby, v neutrální vzpřímené pozici, byly zatíženy momentem a smykovou silou za podmínek omezené a volné rotace pánve. Byla monitorována aktivita svalů erector spinae, latissimus dorsi, external oblique, rectus abdominis, gluteus maximus a rectus femoris pomocí povrchové elektromyografie.

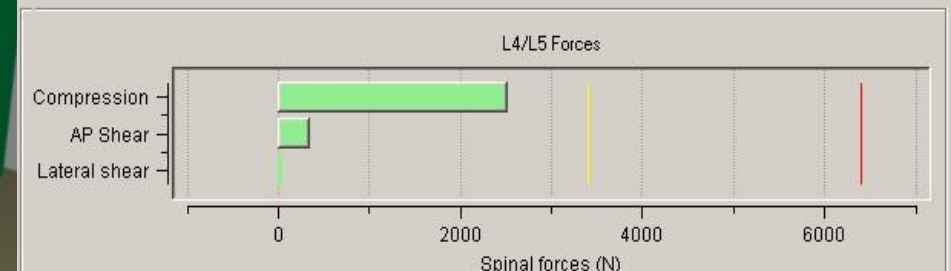
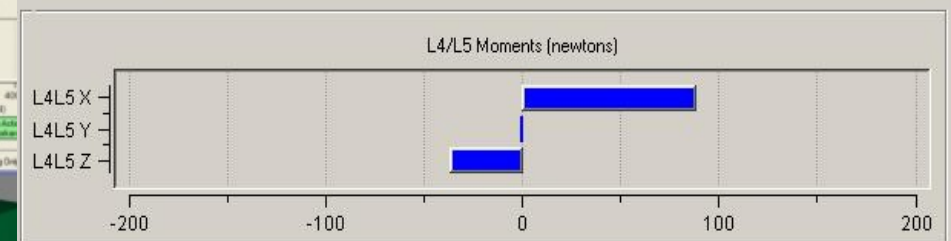
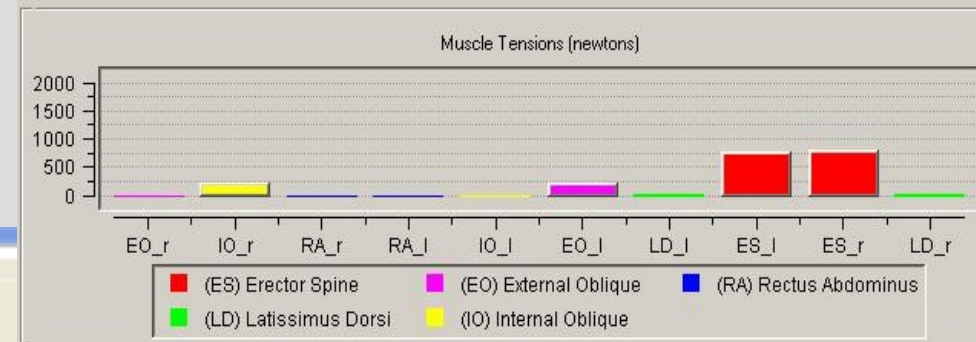
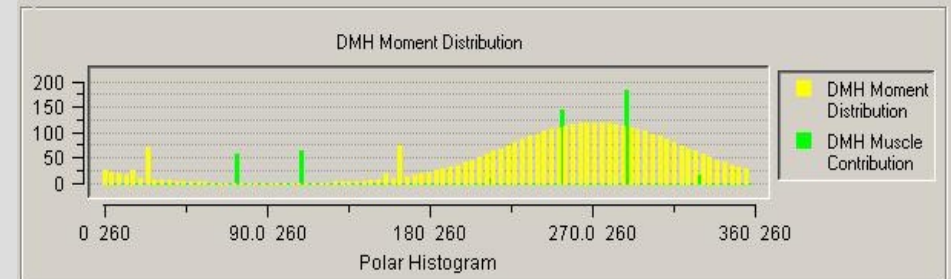
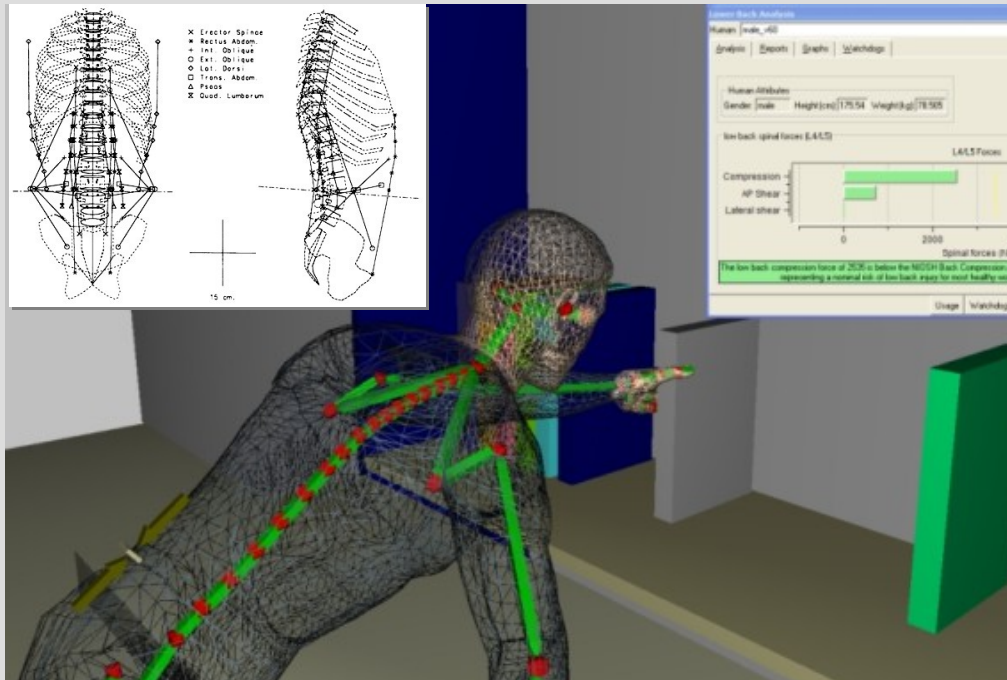
Lower Back Analysis

LBA - analýza sil v páteři:

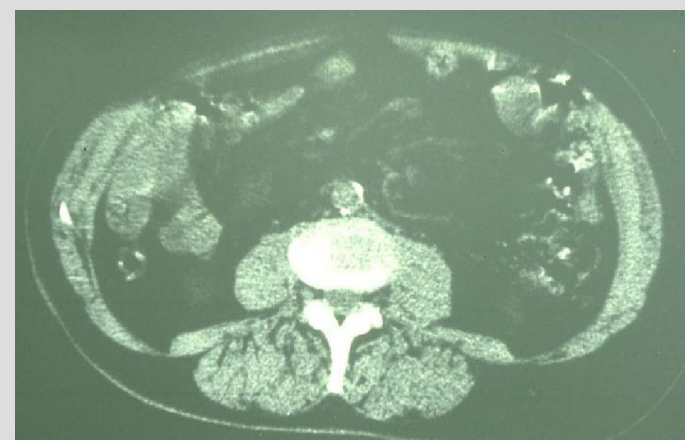
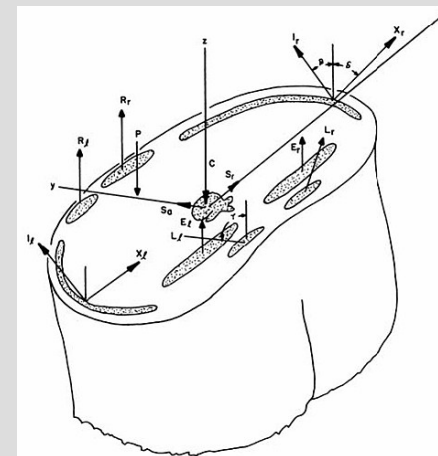
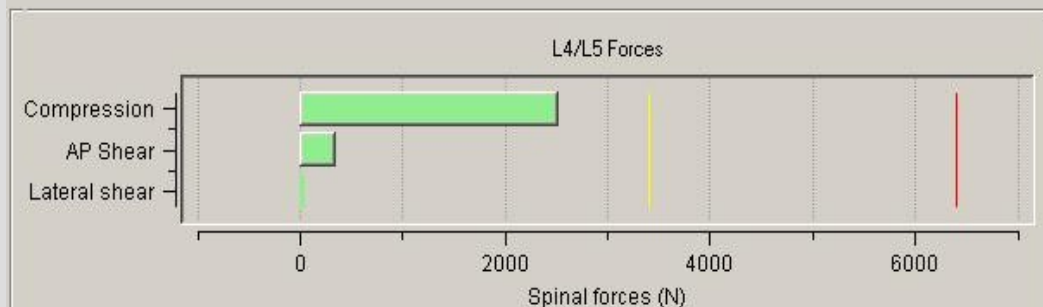
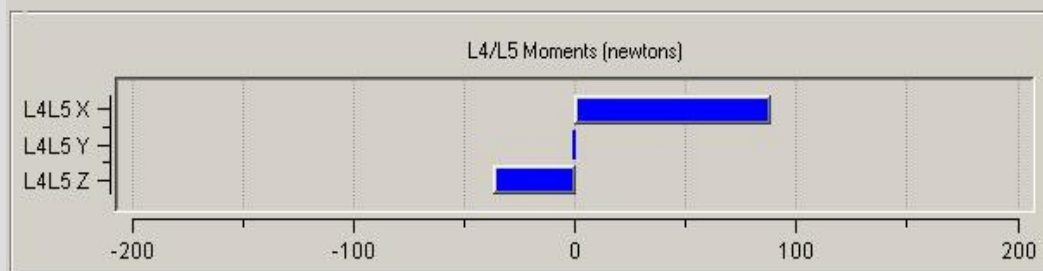
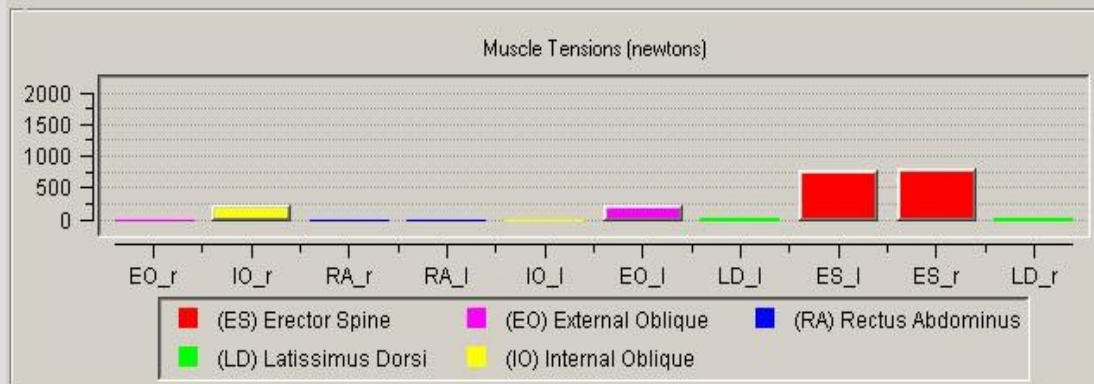
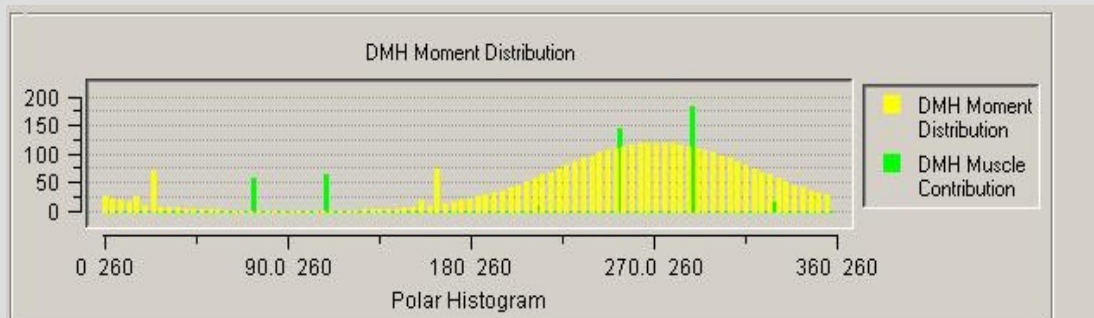
Vychází z detailního biomechanického modelu trupu a svalů v bederní části zad.

Hodnotí zatížení bederní části zad – tlak mezi L4/L5.

Poskytuje doporučené limity podle standardů a norem NIOSH.

Lower Back Analysis

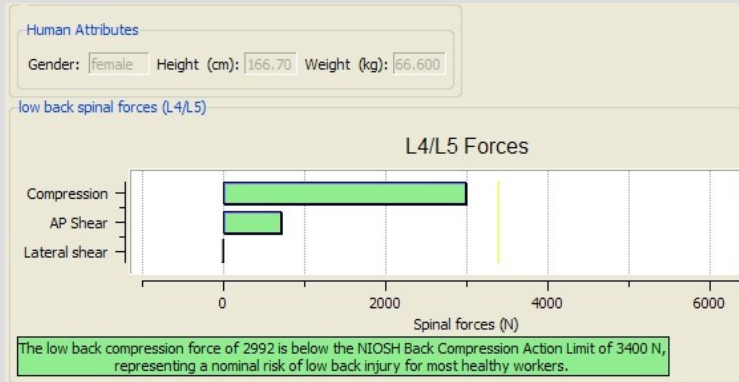
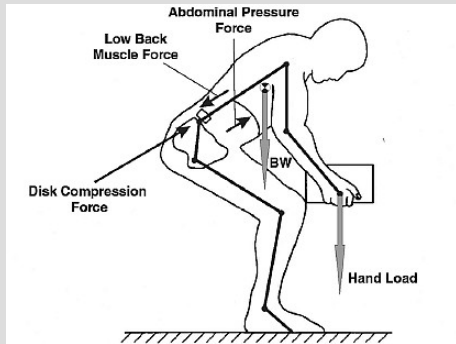
Limity Niosh:

3400N (Low Back Compression Action Design Limit).

6400N (NIOSH Back Compression Maximum Limit)

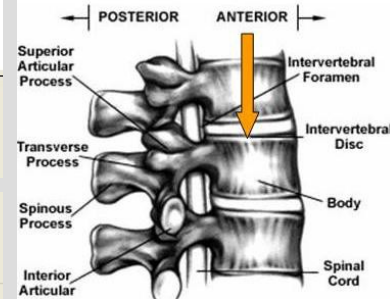
1000N (L4/L5 Disc Shear, A/P Shear, Lateral Shear)

Lower Back Analysis

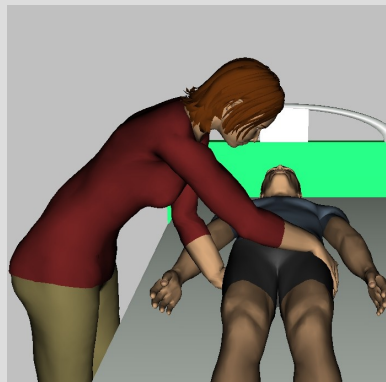
tlaková síla působící na L4/L5:

2992 N

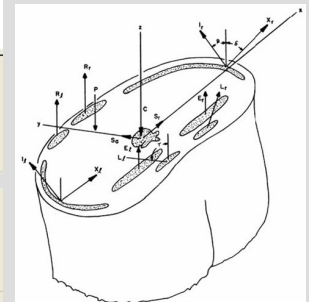
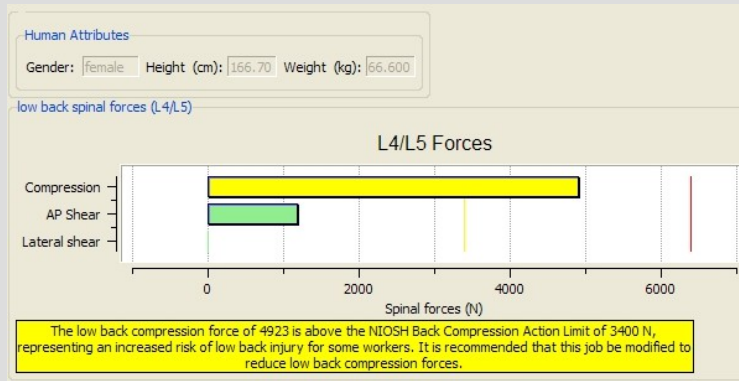
3400N (Low Back Compression Action Design Limit).

6400N (NIOSH Back Compression Maximum Limit)

6378 N

1000N (L4/L5 Disc Shear, A/P Shear, Lateral Shear)

4923 N

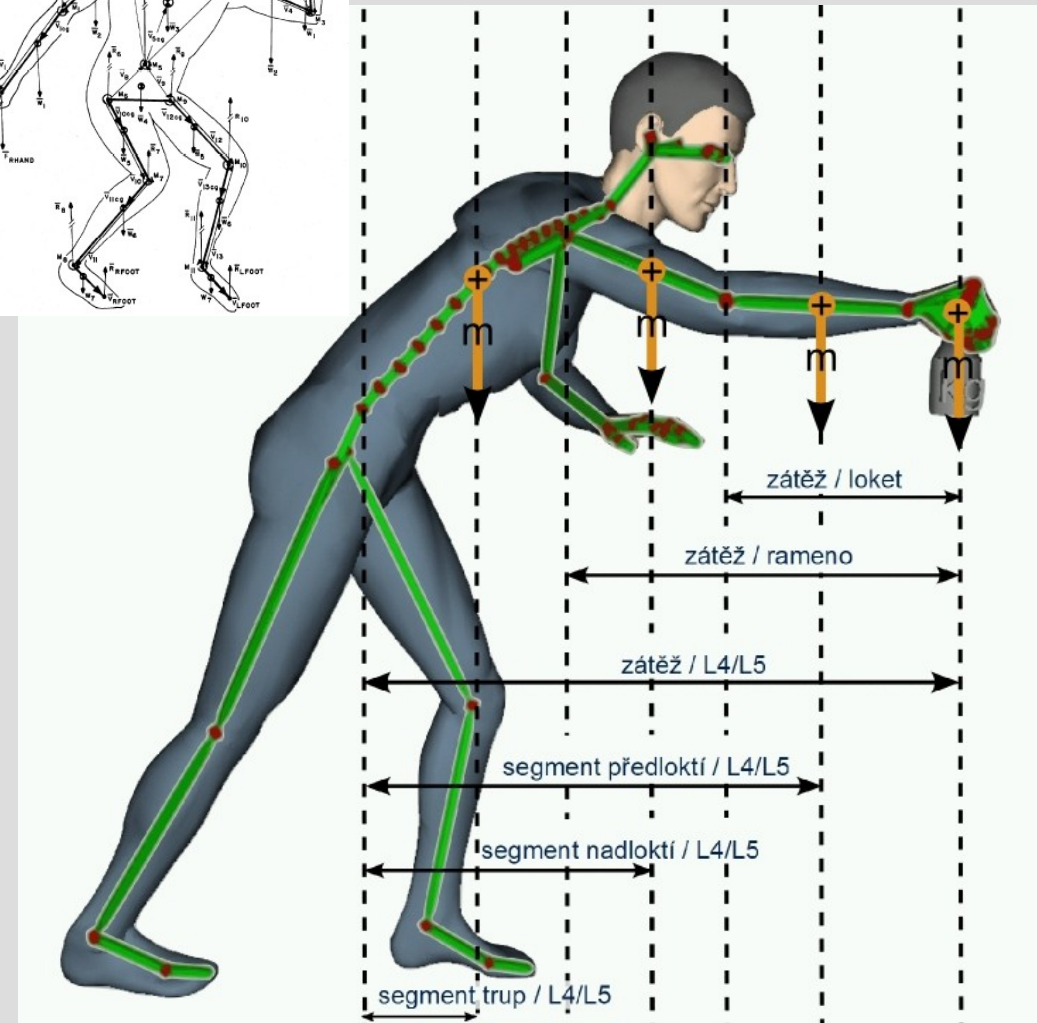
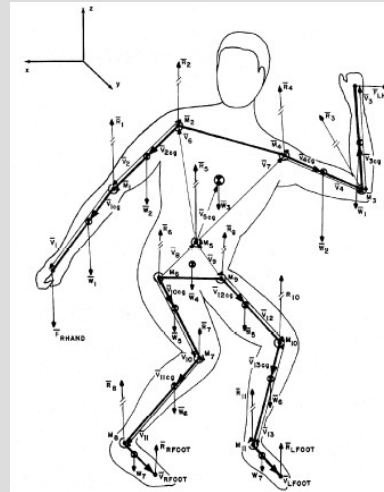
Static Strength Prediction

University of Michigan

- ▶ Analýza vznikla na základě více jak 35leté výzkumné činnosti Center for Ergonomics
- ▶ Hodnotí vyskytující se zátěž při pracovním úkonu v závislosti na biomechanických parametrech pracovníka a jeho silových schopnostech
- ▶ Poskytuje limity Niosh.

Hodnotící kritéria:

- poloha
- působící síla
- antropometrické parametry pracovníka

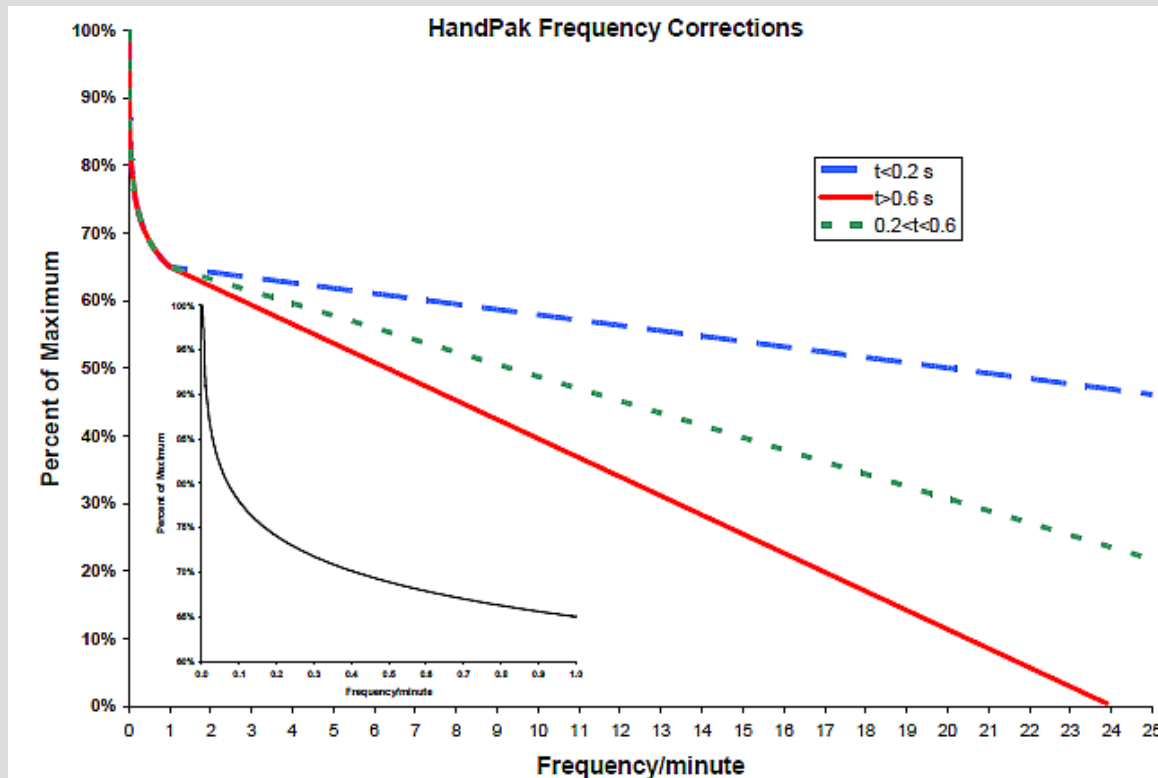
ForceSolver

Nadstavbou analýzy SSP je analýza ForceSolver, která ji rozšiřuje o časové prvky zátěže.

Hodnotící kritéria:

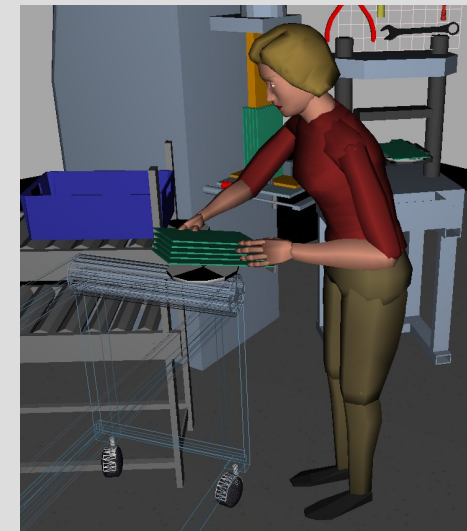
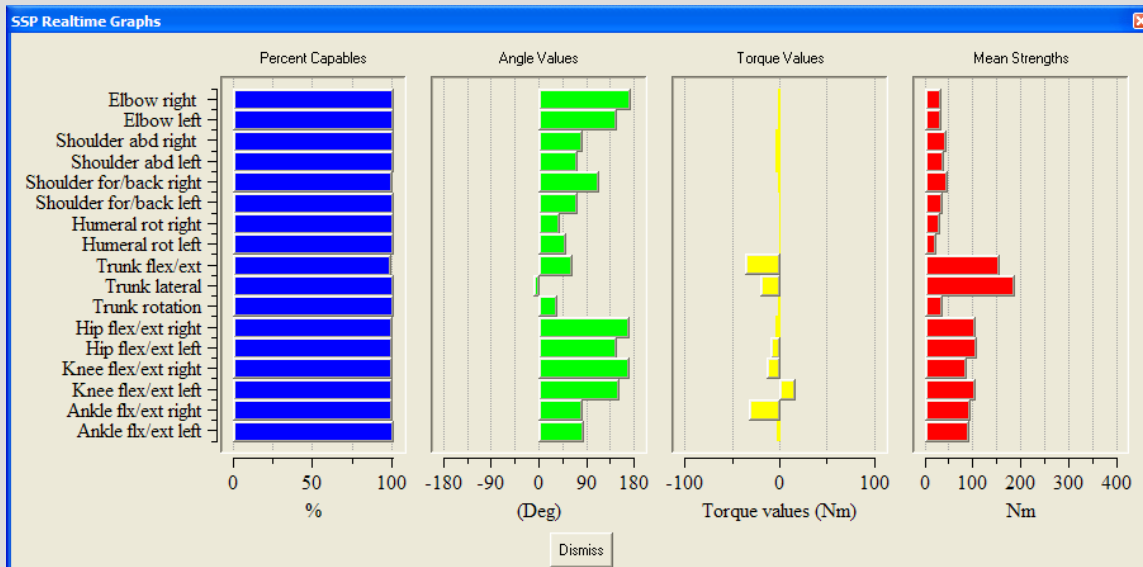
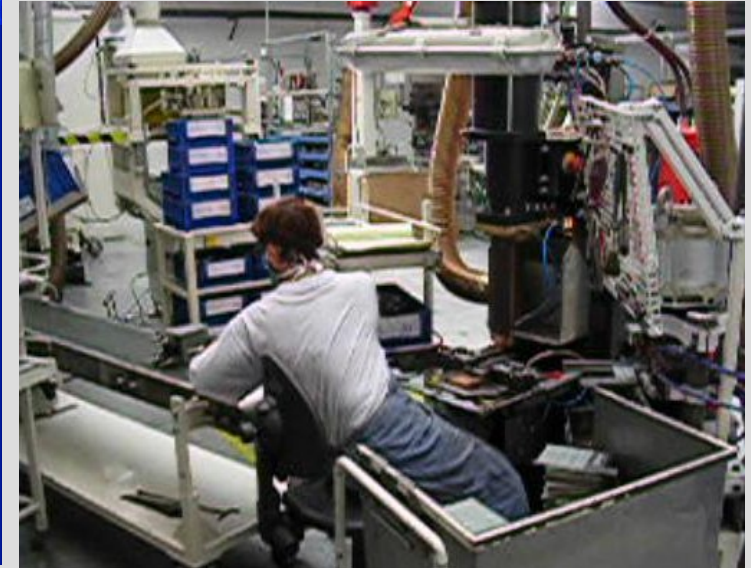
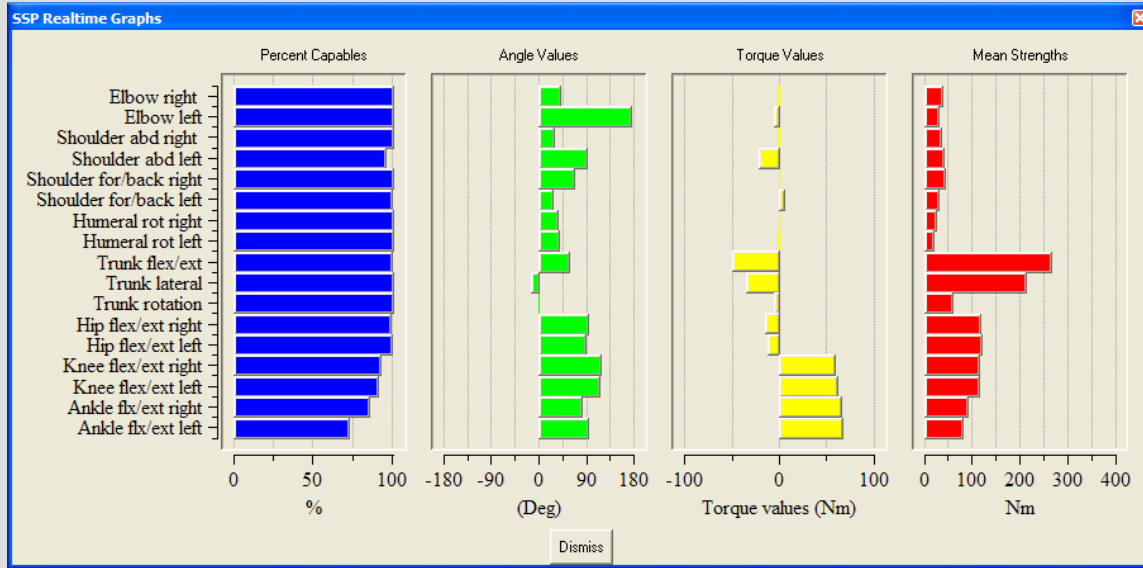
- poloha
- působící síla
- délka trvání úkonu
- četnost úkonu
- antropometrické parametry pracovníka

Analýza stanovuje procento pracovníků schopných daný úkon vykonávat. Na základě databáze maximálních sil pracovní populace byla stanovena průměrná maximální síla 50 percentního muže, ženy.

Joint/Axis	% Capable	Use	Moment (Nm)	Muscle Effect	Angle (deg)	Strength Mean (Nm)	Strength Std Dev (Nm)
R Wrist Flx	84	☒	5.3	EXTN	23.6	7.9	2.5
L Wrist Flx	96	☒	3.4	EXTN	-6.7	7.6	2.4
R Wrist Dev	99	☒	-3.0	RAD	-3.4	10.9	3.5
L Wrist Dev	94	☒	-5.0	RAD	-1.6	10.2	3.3
R Wr SuPr	100	☒	-0.6	PRO	-20.0	12.0	4.3
L Wr SuPr	99	☒	-1.1	PRO	-30.4	11.3	4.1
R Elbow	100	☒	-26.1	FLXN	70.6	73.4	18.0
L Elbow	97	☒	-37.0	FLXN	61.7	68.4	16.8
R Sh AbAd	100	☒	-17.7	ABD	39.8	67.0	16.5
L Sh AbAd	96	☒	-41.5	ABD	32.0	71.9	17.7
R Sh FwBk	100	☒	-20.6	FWD	29.6	101.1	27.6
L Sh FwBk	100	☒	-15.6	FWD	78.2	99.3	27.1
R Sh Hmrl	76	☒	-17.6	LAT	21.4	20.9	4.7
L Sh Hmrl	100	☒	-5.4	LAT	-27.2	43.3	9.8
Trunk Flx	94	☒	-127.3	FLXN	17.0	248.5	78.3
Trunk Bend	100	☒	6.9	LEFT	0.0	272.5	61.3
Trunk Twst	100	☒	1.9	CCW	0.0	93.0	24.9
R Hip	98	☒	-33.6	EXTN	0.3	195.9	78.6
L Hip	98	☒	-32.1	EXTN	0.1	195.9	78.6
R Knee	100	☒	-32.4	FLXN	8.8	141.9	41.8
L Knee	100	☒	-31.2	FLXN	9.0	141.7	41.7
R Ankle	98	☒	-50.7	EXTN	7.0	149.1	49.3
L Ankle	98	☒	-49.4	EXTN	8.0	150.8	49.9

Static Strength Prediction

Děkuji za pozornost

Ing. Petr Gad'ourek
GETA Centrum s.r.o.
Ergonomická laboratoř
Nad Spádem 9/206
147 00 Praha 4
telefon: 271 731 264
e-mail: ergonomie@getacentrum.cz
www.getacentrum.cz